

آماده‌سازی تربیتی حاکم اسلامی در خدمت‌گزاری مردم از منظر حضرت امیر علیه‌السلام در نهج‌البلاغه

حسین جلائی نوبری^۱

^۱ دانشیار و هیئت‌علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه علوم پزشکی تبریز-ایران، عضو شورای پژوهشی مرکز توسعه پژوهش‌های بین‌رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت منطقه ۲ کشور

چکیده

از منظر امام علی علیه‌السلام چاره‌ای جز این نیست که در هر جامعه‌ای امیری حاکم باشد صالح و سالم باشد، یا فاجر و فاسد. چراکه حتی حاکم فاسد بهتر از بدون حاکمیت (هرج و مرج) است. در اندیشه سیاسی امام علی علیه‌السلام دولت و نهاد دارنده قدرت و حکومتی که این قدرت را اعمال می‌کند، همه و همه وسیله‌ای است برای خدمت و اصلاح زندگی این جهانی و آن جهانی مردمان هست. امام علی علیه‌السلام به مناسبت‌هایی، وظایف حاکم را، در قالب نامه‌ها و خطبه‌ها بیان کرده و هیچ عذری را برای تخلف آن‌ها باقی نگذاشته است. از نظرگاه حضرت علی علیه‌السلام حاکم به‌طور عمده سه وظیفه خطیر بر عهده دارد: ۱. وظیفه حاکم در قبال آموزه‌های دین که زیربنای حاکمیت را تشکیل می‌دهد. ۲. وظیفه حاکم در مقابل عموم مردم که پشتوانه‌ای قوی و ستون‌های استوار حکومت می‌باشند. ۳. وظیفه حاکم در برابر کارگزاران (اجرایی، قضایی، نظامی) که هرکدام وظیفه‌ای خاص بر عهده دارند و هیچ‌کدام از دیگری بی‌نیاز نیستند؛ و سؤال اصلی این مقاله این است که؛ از منظر نهج‌البلاغه حاکم اسلامی چه وظایفی را در برخورد با مردم دارد؟ البته لازم به ذکر است که مهم‌ترین و اساسی‌ترین وظیفه حاکم اجرای دقیق و بی‌کم‌وکاست فرمان‌ها الهی و صیانت از آن‌ها به‌وسیله نظارت دقیق و جدی بر حسن اجرای آن‌هاست. این مقاله از سری تحقیقات کتابخانه‌ای با استفاده از اسناد و مدارک و با شیوه بررسی محتوایی، هست.

واژه‌های کلیدی: امام علی علیه‌السلام، حاکمیت، دین اسلام، نهج‌البلاغه، وظایف.